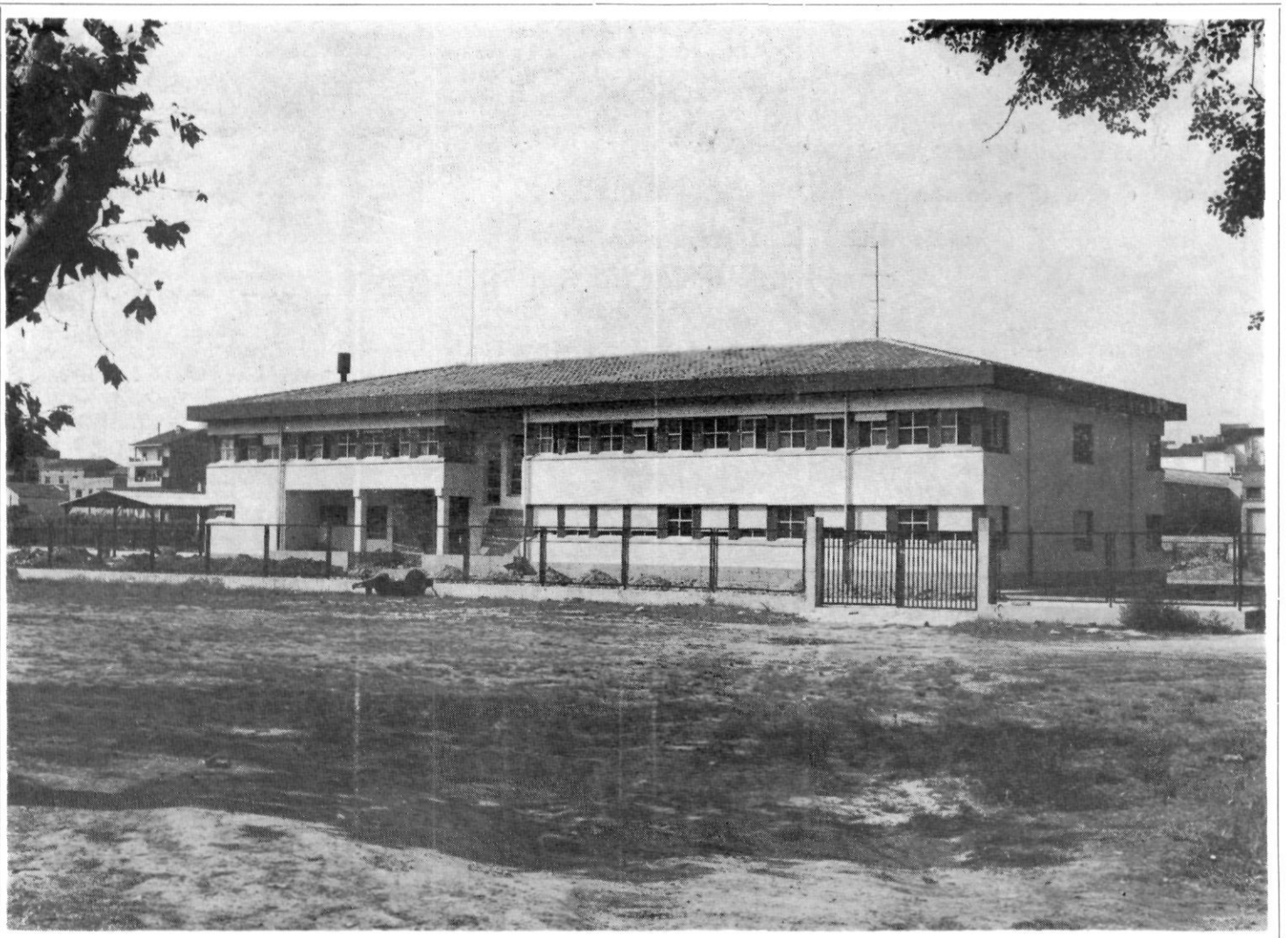

BUTLLETÍ INFORMATIU D'AGRAMUNT I DE LA RIBERA DEL SIÓ

Núm. 222 - Any XIX

AGOST de 1982

**El nou Grup Escolar que entrarà en
funcionament aquest proper curs.**

Redactor en Cap: Jaume Cots i Solé

Redactors: Josep Bertran, Pasqual Castellà, Ricard Creus Jaume Cufnat, Joaquim Felip Josep M.ª Lluch Pere Mora, Jordi Padullés Josep M.ª Pijuan, Teresa Prados, Joan Puig i Rosa-Mari Sera

Col·laboradors: Miquel Aguilà, Jaume Brils, Ramon Creus, Francesc Domingo, Josep Farreny, Jaume Figuera, Joan Novell, Agnès Pedrós, Lluís Pons, Deudat Pont Paulí Ribera, Magda Trepal i Guillem Viladot.

Edita: Ajuntament d'Agramunt (Lleida)
Impremta G. Vicens - Guimerà, 15
Agramunt

Redacció i Administració
Plaça Església, 1 Apartat Correus 10
Agramunt (Lleida)

Subscripció anual: Espanya 600 ptes.
Estranger 700 ptes.
Número solt 55 ptes.
Dipòsit Legal: L. 138-1964

Publicitat contractada anual:

Una pàgina	5000 ptes. al mes
1/2 »	1500 »
1/4 »	750 »
1/8 »	400 »

Anuncis solts, 50 % d'augment
Ajut especial: 1000 ptes. a l'any

Per a subscripcions i anuncis poden dirigir-se a la Llibreria

Gaspar Vicens - Tel. 39 09 79
o bé a Pere Mora - Tel. 39 03 81
Jaume Cots - Tel. 39 01 32

La Redacció, manifesta la no obligatorietat d'acceptar totes i cada una de les col·laboracions rebudes.

Per altra banda, la publicació dels articles signats, no significa l'acceptació implícita del seu contingut per part de l'equip redactor.

Es recorda que els treballs que envien els col·laboradors a SIO, han d'anar escrits en paper blanc, en una sola cara del full i a màquina a doble espai, signats i amb l'adreça; si bé, es publicaran amb pseudònim, sempre que els autors vulguin. Es prega també, que no passin de foli i mig

Els escrits que arribin a SIO, perquè puguin sortir publicats en el mes de data de la revista, han d'ésser presents a la redacció (Apartat, 10) abans del dia 25 del mes anterior.

El lector opina...

Sr. Director de «SIO»:

En diverses ocasions m'he resistit a demanar-li la publicació d'una carta meua bé per mandra o bé perquè la qüestió que la promovia considerava que no era prou important.

Aquesta vegada, però, i amb motiu dels rumors que han corregut per la vila com a conseqüència de la inauguració de les piscines municipals, no puc eludir la temptació i d'aquí ve la trama de la present.

Perquè heu de saber, Sr. Director, que se n'han dit de gruixudes: que si l'Ajuntament s'ha «passat» en les despeses; que si estan fetes un fàstic fins a l'extrem que algunes persones crèdules es desplacen per banyar-se a la rodalia (Tàrrrega, Artesa, Butsénit, etc.); que si prop d'un centenar dels nens i nenes que assisteixen als cursos de natació han contret una estranya malaltia als peus, produïda per uns misteriosos fongs (bolets) que es crien a l'aigua poc purificada, etc., etc.

Es obvi que tots aqueses comentaris són una pura «filfa» que no s'aguanta ni es té. Només cal donar-se un tomb pel Recinte Esportiu que s'ha inaugurat per comprovar la bona cura que hi ha en la seva neteja i pulcritud. Per això no m'entendré en rebatre rumors tan mal intencionats que no tenen cap base que les fonamenti.

La meua indignació és per pallesar l'aversion que sento envers les persones que es cuiden de divulgar tantes falsejats que, al meu entendre, només poden sortir de mentalitats que se senten frusrades per la marginació en la que es veuen immersos i, ressentits aneu a saber per què, critiquen destructivament (però això sí, de forma soterrada), tot allò que es dugui a terme, per bo que sigui, per individus que no comparteixen la seva ideologia.

Alertem-nos, doncs, tots plegats i posem una especial atenció en garbellar la veritat de la mentida.

Gràcies, Sr. Director, per la publicació.

RAMON.

ORDENACIÓ SACERDOTAL DE Mn. JOAN ORDI

Joan Ordi, un xicot alegre que personalment, el vaig conèixer quan ell tenia vacances i visitava la seva família, a Puigverd d'Agramunt, el diumenge dia 25 de juliol, va ser ordenat prevere. Encara que per a molts de nosaltres ens seria difícil ordenar-nos per a servir Déu, ell, amb tot el coratge d'un jove, s'ha consagrat a Déu amb tota la il·lusió del món, i per això, nosaltres hem de pregar perquè les seves tasques sigui profitoses, i que ell pugui obrir-se pas entre la gent per després poder obrir-se pas per les portes del cel.

En part, crec que és interessant que parlem una mica de la seva vida i per això s'ha de dir que ell, va néixer a Monforte de Lemos (Lugo) el 30 de setembre de 1955. Als cinc anys va anar a viure a Bossost, on cursà els estudis primaris. Degut a la inesperada malaltia del pare, ell va haver de començar a treballar aviat. Després va anar a viure a Claravalls, tenint ja el títol de tècnic electricista. Va viure a casa del Mn. Joan Arís. Va treballar un any a l'empresa Ros-Roca de Tàrrrega. En morir el seu pare, la mare i el fill petit, Carles, van anar a Claravalls.

Després de fer el batxillerat a Tàrrrega i Lleida, viatjà a Roma per fer els estudis eclesíastics de Filosofia i Teologia, a la Universitat Gregoriana. Durant les vacances va visitar la seva família i després va treballar en una fàbrica d'Alemanya, on, a més a més de guanyar diners, practicava l'alemany. Així, d'aquesa manera, per últim, ha estat Ordenat prevere a l'església de Puigverd d'Agramunt.

D'aquesta manera i gràcies al seu esforç ha pogut aconseguir la fita que abans dels nou anys tenia marcada per la seva vocació. També és espanyol que un jove que va néixer a la província de Lugo, que hagi vingut a Puigverd d'Agramunt a Ordenar-se sacerdot; encara que no és estrany en certa part perquè un home quan neix ja té el seu destí marcat. El poble de Puigverd d'Agramunt no s'oblidarà d'ell ni d'aquest esdeveniment, com esperem que ell tampoc no s'oblidi de nosaltres.

JOAN AVELLANA I MORA

El dia 14 de juliol va morir el pare del nostre col·laborador, Miquel Aguilà i Barril. Els components de la revista SIO li donem el nostre condol.

AGENDA

JULIOL

dijous, 1. — TEATRE A LA RADIO

Aquest vespre, ràdio Ponent ha transmès tota la gravació de l'obra «*El retau-
le del flautista*» interpretada, en el seu dia, pel Grup Escènic Agramuntí. A l'estu-
di de ràdio Ponent hi havia tres membres del Grup, per assistir al col·loqui que
s'organitzà en finalitzar l'obra, i respondre les preguntes que els formularen des
de diferents indrets.

dissabte, 3 — MUNDIALET

D'acord amb el calendari de partits a celebrar a les comarques del Segrià, les
Garrigues i l'Urgell, d'aquest campionat juvenil de futbol que ha organitzat la Ge-
neralitat, amb motiu del campionat mundial de futbol que s'està celebrant, aques-
ta tarda s'ha celebrat un dels encontres de 8ès. de final al nostre camp d'esports.
S'han enfrontat: el Celta de Vigo i el Betis de Sevilla i ha estat guanyador aquest
darrer per 0-1, encara que a la pròrroga. Els vistants han estat obsequiats amb re-
cord de la Vila.

diumenge, 4 — DISSORT

Ha estat el trobar morta, aquest matí i al carrer del Control, on ha caigut des
d'un 2^{on} pis del bloc de cal Triginer, una senyora de 74 anys que hi vivia sola.
Diuen que estava fregant els vidres d'una finestra dempit molt baix.

dilluns, 5 — CURSOS DE NATACIO

Han començat avui a les Piscines Municipals, i es perllongaran fins a finals de
mes. Són nombrosos els que s'han apuntat als diferents cursos de: natació esporti-
va, perfeccionament, iniciació i adults. Els cursos són organitzats per la Regiduria
d'Esports de l'Ajuntament.

dissabte, 10 — SANT CRISTOFOR

En la diada del patró dels xòfers, la Parròquia ha celebrat una Missa i, al mig-
dia, benedicció de vehicles a la plaça Mercadal. Han estat nombrosos els cotxes
i camions que hi han desfilat.

diumenge, 11 — CAÇADORS

La Societat de Caçadors d'Agramunt, aquest matí i al Casal, ha celebrat la
reunió anual reglamentària, on s'ha exposat l'estat de comptes i diferents qüesti-
ons. L'assistència ha estat poca ja que, d'un total de 150 escopetes que són, sols hi han
assistit uns 25 socis.

dijous, 15 — FOCS

Sortosament enguany, i malgrat el temps sec i calorós, en aquests dies de «se-
gar» no han estat nombrosos els incendis. En el terme d'Agramunt sols un, el pas-
sat dia 3 i, per la forma de produir-se, diuen, intencionat. Ha començat al marge
esquerre de la carretera de Tàrrega i a uns dos quilòmetres d'Agramunt; s'han
cremat rostolls i sembrats. Degut a les proporcions hi han acudit bombers de dife-
rents indrets. També se n'ha produït a la zona Puigverd-Montfalcó i La Donzell-
bosc, però d'aquests ja en parlaran els nostres corresponents.

dissabte, 17 — EI!

Aquest ha estat el crit d'atenció en el programa anunciador dels barris de la
urbanització «Verge del Socors», que s'han celebrat aquesta nit —enguany tocava
al carrer de dalt— amb un concorregut ball.

diumenge, 18 — TEMPERATURES

Són de pronòstic aquests dies. El termòmetre ha ratllat els 45 graus a l'ombra.
La gent no sap on posar-se, la calor ho ha envaït tot, fins les cases de construcció
antiga, amb parets gruixudes i que, de sempre, eren relativament fresques, i... no
plou!!

dimecres, 21 — FOMENT PRO-MERCAT

El Foment Pro-Mercat d'Agramunt i Comarca, amb la col·laboració de la So-
cietat Cultural i Recreativa Casal Agramuntí, aquest matí —de mercat— han inau-
gurat un servei d'orientació, per a tothom que s'interessi pels preus de l'aviram o
del bestiar, ja que, a la sala-café d'aquesta entitat, a partir d'avui hi romandrà
exposada una pissarra amb els últims preus, el dimecres del mercat de Bellpuig
(de cada dimarts) i, els dissabtes, els del mercat de Lleida (de cada divendres).

dissabte, 31 — BARRIS

Els del carrer Sió, enguany, han celebrat el Xè aniversari de fer-ne i, natural-
ment, han volgut celebrar-ho. Han organitzat: cercavila, cucanyes i el tradicional
ball de barris, amb cantada d'havaneres i el típic rom cremat.

EDITORIAL

ANGOIXA

Ens ho temíem. La LLOHPA (LOAPA en castellà), va tirant endavant i malgrat les raonades protestes dels partits nacionalistes principalment (catalans, basc i andalús), aquesta llei que aprètarà la cotilla de les autonomies ha estat ja aprovada per les Corts i pel Senat.

Ara s'intentarà presentar davant del Tribunal Constitucional un recurs alegant precisament la inconstitucionalitat de l'esmentada llei. No sabem el què passarà, però ens temem el pitjor.

Sobretot si tenim en compte que aquesta llei orgànica fou concebuda i pactada pels dos partits polítics que, ells mateixos, es defineixen com a majoritaris —UCD i PSOE— sense haver tingut ni la finesa de convidar en la confecció del seu redactat a representants dels més directament afectats: Els de nacionalitats i regions amb autonomia ja consolidada: CATALUNYA, PAIS BASC i GALICIA.

I tot això és preocupant perquè aquesta majoria partidista de la que fan gala no la veiem prou clara. Recordem la picabaralla de fa uns mesos en el si del PSC-PSOE que féu trontollar el liderat de Joan Reventós i la marginació, en certa manera, de l'Ernest Lluch. Pel que toca a la UCD, la seva desfeta ha esdevingut gairebé tràgica. De moment s'ha fraccionat ja en CINC partits polítics. On és, doncs, la majoria?

Hi ha, no obstant, una mena d'aglutinant que ens amoïna. És aquesta coincidència que es palesa (malgrat les escissions internes) en imposar-nos un centralisme tutelar i paternalista que refusem i que no té res a veure, no ens cansarem de repetir-ho, amb la homogeneïtat de l'Estat.

Heus ací una cosa ben senzilla que tant els centralistes viscerals com els partidistes que es deuen (perquè van voler) a una disciplina absorbent, no saben entendre.

O és que no la «volen» entendre? Perquè de «vius» en són.

«SIO»

AGRAMUNT

Anys d'Agramunt! Com dir la vida intensa en el teu rusc? Ma ment feres captiva des de l'instant primer. Oh pedra viva, pòrtics de glòria, ombrivola despensa.

on guarda el Pa la Mare i on agença l'ordre i l'impuls. Petita vila activa, que amb sa i honrós passat l'avui abriva, noble d'afanys i noble de naixença.

Porxos antics, amples i belles places mercats i festes omplen. I acompasses el ritme dels tallers i el dur negoci

dels camps i dels taulells amb joiós oci a tots ofert. Torrons i xocolata..., caramelles de pau..., ta rosa esclata!

MANUEL PAL I CASANOVES

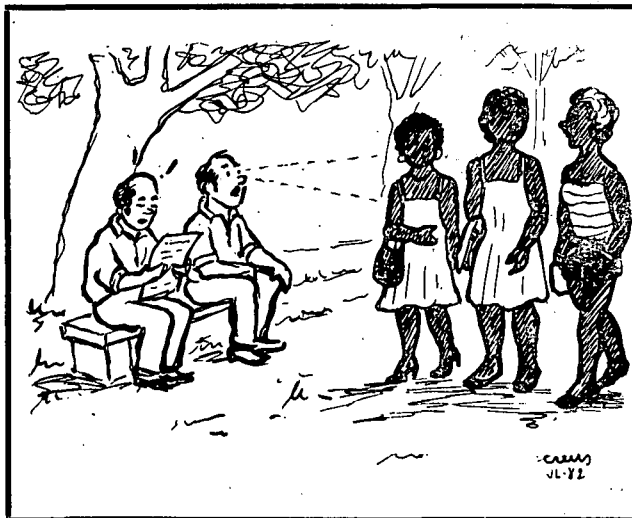
ANIVERSARI

El passat 21 de juny va complir 100 anys la senyora Dolors Mónico, de cal Martí, amb molt bona salut i el cap clar.

Filla de Les Borges Blanques, on va néixer el 21 de juny de 1882, per espai de 70 anys ha viscut a la nostra vila, a la plaça Mercadal.

Els cent anys els va celebrar amb la seva filla —amb la que hi viu a Barcelona— i els seus néts i besnéts: Té quatre néts, tots casats, dues noies i dos nois, i un total de 15 besnéts.

SIO i tots els agramuntins li enviem la salutació més expressiva, i li desitgem moltes felicitats en aquest centenari... i per molts anys!!

ACUDIT

MAL ENTÈS

- Passen negres aquest estiu!

- Més negres les passarem a l'hivern.

Confeccions AGRAMUNT

Avda. M. Jolonch, 44 Tel. 39 00 17

Electricitat ALBAREDA

Pl. Mercadal, 9 Tel. 39 08 04

Pastisseria i Forn BARÓ

Sió, 12 Tel. 39 07 09

Lampisteria J. BARRIL

Pl. Amball, 56 Tel. 39 06 70

Bar BLANC i NEGRE

Avda. J. Mestres, 28 Tel. 39 07 02

Motos BOVET

Carrer Institut Tel. 39 09 99

FORN CAMATS

Sant Joan 4, Tel. 39 02 38

MAGATZEMS COTS

Plaça Mercadal Tel. 39 01 32

FERRETERIA ESCOLÀ

Guimerà, 3 Tel. 39 01 65

Mobles ESCOLÀ

Avda. M. Jolonch 28 Tel. 39 07 85

Material Construcció A. ESTEVÉ

Avda. M. Jolonch, 6 Tel. 39 02 60

FOTOS FONT

Sió, 31 Tel. 35 04 34 - Seu d'Urgell

Bar FRANKFURT del Sió

Pl. Pou, 22

SABATERIA HUGUET

Pl. Església, 7 Tel. 39 06 63

Planxisteria GARCIA

Carrer Institut, 12 Tel. 39 07 56

Carnisseria JORDINA

A. Guimerà, 26 Tel. 39 00 37

Torrons i Pastisseria A. LLUCH

Pl. Pou, 1 Tel. 39 00 30

QUEVIURES MORA

Sant Joan, 42 Tel. 39 03 81

Sastreria-Confeccions NOGUERA

Sió, 8 Tel. 39 02 14

Queviures Cal PANTON

Avda. J. Mestres Tel. 39 01 41

Electricitat i Fontaneria P. RIERA

Travessia Aspi, 5 Tel. 39 07 14

TORRONS ROIG

Avda. M. Jolonch Tel. 39 02 33

Taller Miquel ROVIRA

Avda. A. Ros, 24 Tel. 39 07 86

Panyeries SABADELL

A. Guimerà Tel. 39 00 54

Queviures R. SERA

Sant Joan, 3 Tel. 39 01 85

Esparteria Josep M. TORRES

Sió, 35 Tel. 39 08 39

FARRATGES VINALS

Avda. Catalunya Tel. 39 00 31

Peixateria VILLALTA

A. Guimerà, 6 Tel. 39 60 83

Història i Anecdofari

Fa uns dies un amic em preguntà si sabia des de quan a la nostra vila es recollien les escombraries. Confesso que mai no m'havia plantejat semblant qüestió, però posats a haver de donar un parer, vam anar lligant caps i arribàrem a la conclusió que, com a mínim, feia més de seixanta anys, la qual cosa fou corroborada posteriorment per un agrumuntí més gran que nosaltres.

Un fet tan senzill com és la recollida d'escombraries, ens il·lustra de l'evolució que ha sofert la vida local en el transcurs dels anys esmentats.

De la mateixa manera que avui a cada família li correspon un televisor, en temps pretèrits cada casa disposava d'un corral i d'un hort, dels quals tenien cura directament o a través de llogats o mitgers. Restes de menjar i tota mena de deixalles feien cap al corral, on les aprofitaven les bestioles o s'amuntegaven al femer. No existien els pinsos compostos, ni els adobs químics, i s'havia d'aprofitar tot; en una economia familiar bastant autàrquica, no es podien permetre el luxe de llençar res, entenent per llençar el renunciar definitivament a la possible utilitat d'un producte.

En aquelles circumstàncies el servei de recollida d'escombraries no era necessari, perquè a ningú no li sobrava res. Val a dir que aleshores encara no s'havien inventat els plàstics i el consum d'envasos de llauna i de vidre era mínim, per no dir inexistent. A les botigues només utilitzaven paperines i altres embolcalls de paper, i els focs a terra consumien tot el que era susceptible d'ésser cremat.

El so de la campaneta del «basurero» que amb l'animal i el carro recorria diàriament els carrers més cèntrics de la vila, no és pas un record massa llunyà. I feia molts anys, des del seu inici, que el servei funcionava d'aquesta manera. Segons expliquen, l'antecedent immediat del carro de la «basura», fou un empleat municipal que amb un carretó arreplegava la brossa dels carrers, una vegada escombrats.

Per descomptat que el servei de recollida d'escombraries només l'utilitzaven els menestrals i potser encara no tots. Els pagesos, en general, tardaren molts anys a tor-

nar-se tan «senyors», perquè continuava en plena vigència allò del corral i de l'hort. Per altra banda, amb els mitjans d'aleshores tampoc no s'haurien pogut atendre tots els carrers de la perifèria.

Trobar indret adequat per abocar les escombraries, tampoc no constituïa cap problema, perquè sempre hi havia algun propietari que cedia un bocí de finca per aquesta finalitat i després aprofitava aquells residus per adobar la terra.

Des de sempre el «basurero» era a la vegada el fossier que s'encarregava de fer els clots al Cementiri i de conduir els cadàvers al seu destí. Les feines més ingrates del poble —arreplegar les despulles— s'acumulaven en la mateixa persona, segurament per pura coincidència, però no deixa de resultar curiós.

Poc a poc anaren canviant els hàbits i la mentalitat de la gent. Els corrals familiars han reduït el seu nombre i avui els conills mengen més granulats que fulles de col. I les gallines fa dies que han deixat de banda les amassades de segonets i peles de patata. Tant per motius sanitaris com per comoditat, interessa treure de casa ràpidament tota mena de deixalles i el mitjà ideal és la galleda o la bossa de les escombraries que diàriament es pot treure al carrer. Per altra banda, per això es paga a la Casa Gran el rebut corresponent.

Del carretó que arreplegava terregades fins a l'actual vehicle de les escombraries, modern i perfeccionat, només han transcorregut de seixanta a setanta anys. Però en aquest lapse de temps, curt des del punt de vista històric, el món ha donat un autèntic tomb. D'un viure estrictament rural hem passat a una vida en molts aspectes de caire ciutadà, amb tots els avantatges i tots els inconvenients que el canvi comporta. A la nostra vila l'abocador de les escombraries encara no crea problemes, afortunadament. Els únics que en promouen algun són els veïns amb «vocació» d'escombriaire, que realitzen la feina pel seu compte i aboquen el sac en qualsevol indret proper a la vila.

Lluís PONS i SERRA

LLIBRERIA — PAPERERIA

L'ESPIGA

OBJECTES D'ARTESANIA
TREBALLS MANUALS

Un establiment per a un millor servei

AGRAMUNT

GRUPO CONSIST S.A.

SACS DE PAPER · BOSSES DE PLÀSTIC · TRANSPORTS

CTRA. TÀRREGA, s/n. ✉ CORREUS n.º 25

☎ (973) 39 02 00 (4 LÍNIES) ☎ CONSIST

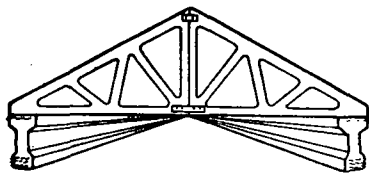
AGRAMUNT (LLEIDA) ESPANYA

GRAN MERCAT El Rebost

Carrer de Sió, 15

PRETENSATS

CUNAT, S. L.

Avda. Catalunya, 13 Tel 39 01 15 Apartat 26
AGRAMUNT Urgell - Lleida

FIBAL

Sastreria i Confeccions per a
Cavaller i Nens

Plaça Pou, 14

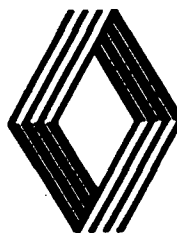
Tel. 39 07 36

Turrones, R.V.

CHOCOLATES *Viladís*

Una llarga... i dolça tradició

Fabricats per VICENS - BONET, S. A.

AGENCIA RENAULT

JERONI VALLS I SEGURA

Ctra. Artesa - Tàrrrega, Km. 12'800
Tel. 39 03 34 AGRAMUNT

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSEP MARTORELL

Electrodomèstics

VILANOVA

Guimerà, 13

Tel. 39 08 90

AGRAMUNT

Restaurant
Cafeteria
Discoteca
Sala de Festes
Piscines
Pista d'Estiu
Video-Set

Estacions de
Servei a:

Agramunt
Cubells
Montgai
Mont-roig

Establiments

E. S. A.

Tels. 390802
390202 - 390142

AGRAMUNT

... PUNT i COMA ...

I

Es perdien en l'aigua els últims raigs de sol i donaven a aquesta un preciós to metàl·lic que s'engronxava en onades molt suaus. Era una nit dolça i la mar restava tranquil·la.

Des del racó on s'ho mirava rebia una frescor agradable que l'excitava per moments i l'ànim a passejar-se vora l'aigua on l'escuma l'esquitxava temptadora.

La quietud del mar, el silenci d'aquelles hores, portaven un encant especial i la nit aparegué majestuosa. A disgust de molts ella estava allà, en el seu millor refugi, on els seus pensaments prenién forma. Sempre havia d'anar-hi d'amagades si era de nit, però ningú no havia de saber res de les seves debilitats. A cada pas, la mar era més encisadora i una escuma càlida li besava els peus descalços.

Havia perdut la mesura del temps i l'envaién dues sensacions estranyes: es sentia molt petita davant la immensitat del mar, i terriblement gran en pensar en la resta de la gent probablement dormida; mentrestant, la il·lusió d'una plenitud absoluta acarona va un pensament que estava naixent. Mirà amb ulls radiants el mar i començà a penetrar-lo. Ni per un moment pensà en tenir por; era impossible, la mar estava tan tranquil·la...

II

La mar s'alçà de sobte. Una onada es trencà amb fúria i restà el breu rumor de l'aigua. Havia estat tranquil·la tot el dia, més aviat tímida, mirant amb recel la costa i cercant-la silenciosament.

Semblà com si la nit provoqués la mar a arribar fins a la seva foscor, a besar els seus estels, perquè ara que el sol se n'anava, la mar començava a alçar-se, a desplegar el seu misteri, a lluitar

desesperadament contra les roques. Però aquella nit havia estat tranquil·la, callada, bella i també traïdora.

La lluna havia assolit el seu punt més alt i era l'atracció del cel. La mar trencava les seves il·lusions en onades que enterrava en la sorra i tornava a buscar-ne més mar endins, cap el fons on potser també es trobava ella feta il·lusió. Per això, ell s'hi passava tantes nits mirant el mar.

Aquesta nit els seus ulls no reflectien cap esperança: estaven apagats. Llur mirada es clavava en les seves mans i aquestes feien cercles en la sorra mollà. Una onada es trencà en les seves cames i ell somrigué.

La nit era fresca i fosca. No hi havia cap estel en el cel. La mar s'alçava amb més força i avançava vers les roques. Ell no havia vist com se l'endugueren les aigües, però aquella escena la duia gravada al cap; imaginava els seus cabells barallant-se en la superfície de l'aigua, i ja en tenia prou.

Com un autòmata s'alçà i començà a caminar vers el mar. No notà la fredor de l'aigua fins que aquesta li cobrí el pit. Les onades maltractaven amb ràbia el seu cos perquè sabien que anava a buscar el que elles guardaven tan gelosament. No oposà cap resistència quan l'aigua trepitjà el seu cabell, i es deixà portar mar endins...

Les hores passaren lentament i sortí el sol de bell nou. La mar estava tranquil·la, reposant la nit passada; silencioses i quasi immòvils, les onades no gosaren arribar a la sorra i es perdien en la mar com avergonyides de quelcom que sols elles sabien.

La platja estava deserta. A les roques s'hi veia algun que altre pescador matiner. Un d'ells sortí d'entremig les roques i començà a caminar amb el cap acotat vora l'aigua i en la seva abstracció, trepitjà cercles gravats i desfigurats en la sorra mollà.

TERESA PRADOS i CAMARDONS

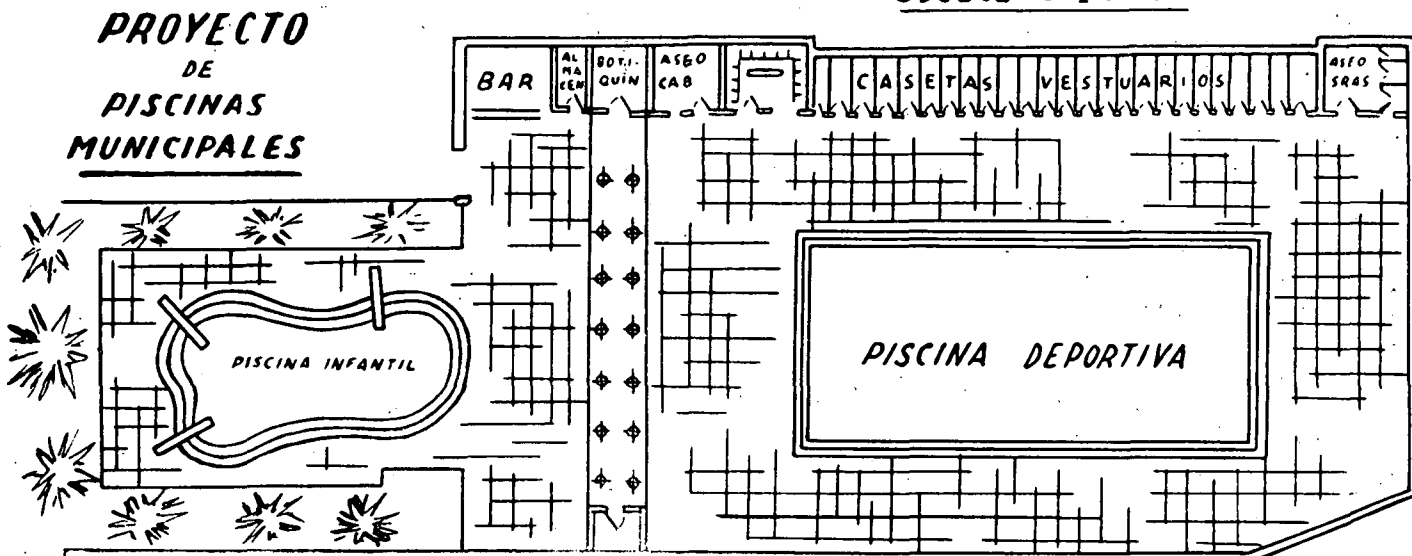
Aquest any farà 18 anys...

— que es va instal·lar sobre el riu Sió, coincidint amb el camí de Sta. Esperança, una passarella amb suports metàl·lics, que substituïa la que hi havia d'antany.

— que el dia de l'Ascensió del Senyor es va celebrar la festa de la 1.ª Comunió. En total foren 44 els que la van rebre, 18 nens i 26 nenes.

— que a l'Ajuntament es van rebre els projectes definitius de les piscines municipals que s'havien d'instal·lar dintre el recinte esportiu de la Vila. Era autor dels projectes l'arquitecte municipal, el senyor Lluís Domènech Torres.

PILAR SOLANES

Ací teniu el projecte de les piscines municipals que va publicar «SIO» ara fa divuit anys. Aquell projecte restà en projecte, si

bé el desig dels agramuntins, després de molts anys, s'ha vist acomplert.

LA SENTIU DE SIO (Informa, M.^a del Remei Galceran i Solà)

— Sembla, que també les notícies volen tenir vacances; aquest mes són pocs els fets a comunicar; sobretot cal fer esment de la forta calor d'aquests dies de juliol.

— Ara, els pagesos estan més contents, ja han acabat de segar el blat i la collita d'aquest ha anat millor que la de l'ordi.

— L'Ajuntament continua aportant millores al poble: ha pavimentat el carrer Aubaga i un tram per arribar a l'església, a part, les obres de la piscina continuen.

— Aquests darrers dies, l'alcalde de la vila sembla preocupat perquè la gent es queixa que arriba l'aigua amb mala olor. Esperem saber aviat la causa? i que no duri.

— En aquest mes de juliol han arribat els primers estiuers d'enguany, esperem la resta d'ells per al proper mes d'agost.

MONTGAI (Informa, Concepció Ribalta i Solé)

La recollida de la collita ha estat el fet més destacat d'aquest mes. Aquest any, degut a les fortes calors, es va començar més aviat. En general, tots els pagesos estan més contents que d'altres anys, ja que la collita ha estat més abundosa.

A pesar de tot, si durant el maig hagués plogut més, encara hauria estat més bona.

Després d'aquest mes de feina, i per descansar una mica, s'organitzarà una petita sortida, possiblement a Lloret de Mar i Barcelona.

També s'està treballant intensament en la construcció d'una pista de tennis al camp d'esports, ja que són molts els afeccionats a aquest esport. Serà una bona millora de la qual tothom en podrà gaudir.

Els estudiants han començat també les seves vacances. Aquest any s'han organitzat uns cursos de natació al poliesportiu de Butsénit de Montgai, al qual assisteixen molts dels nostres infants.

MONTCLAR D'AGRAMUNT (Informa, Maite i Montse Galceran)

FESTA MAJOR. — Com és natural, totes les coses bones passen molt de pressa i la tan esperada Festa Major ja ha passat, amb molt èxit. Va ser els dies 24 i 25; el dia 24, dissabte, al matí, es van fer jocs de cucanyes per a la mainada. A la tarda es va disputar un partit de futbol, entre Artesa-Montclar; a la tarda i nit, lluits balls amb l'orquestra KENT'S.

El diumenge 25, dia de Sant Jaume, patró del poble, després de la solemne Missa, també va haver-hi cucanyes i la gran traca. Aquest any hi ha hagut un nou esdeveniment, ja que la quitxalla va organitzar un Festival Juvenil, que va agradar força. Per finalitzar la festa es va fer sessió continua de ball, amenitzada per la mateixa orquestra.

— Aquest mes donem la benvinguda al soldat que ja ha acabat la mili, Antoni Artigues. Per una altra part, desitgem molta sort a David Bernaus que l'ha començat.

LA DONZELL (Informa, Josep Rovira)

Aquest estiu s'han enregistrat unes altíssimes temperatures, hem sobrepassat els 41 graus a l'ombra.

El dia 5 de juliol es produí un gran incendi ocasionat per causes fortuïtes en una recollectora, on quedà cremada la mateixa així com un cotxe, el foc es propagà amb gran rapidesa i es van cremar 14 o 15 Hes. de blat, encara per segar; començà a la partida Comabelles i arribà fins a les Devesses. Gràcies a la col·laboració dels veïns, masies i pobles de la vora, bombers de la Generalitat i del municipi, així com de la Guàrdia Civil, es va poder apagar el foc. Des d'aquestes ratlles moltes gràcies a tots.

Referent a la collita, en el mateix terme, hi ha hagut bastanta diferència en producció: alguns molt bona i altres regular.

MAFET D'AGRAMUNT (Informa, Antonieta Figueres)

NOU ALCALDE. — Com a conseqüència de tots els fets del vedat, que portaren a dimitir el Sr. Masana, va estar nomenat el conseller Miquel París.

BODA. — El dia 17, a les 7 de la tarda, en l'església del poble es va casar la Maria Vázquez amb en Ramon Capitan; els nuvis feien molt goig a igual que els acompanyants. A partir d'ara, la seva residència serà a Agramunt; des d'aquí la meua felicitació per a tots.

INTENT DE RECONCILIACIO. — Per veure si es pot solucionar l'assumpte del vedat va pujar el dia 26, a les 10 del vespre, l'Enginyer en Cap d'ICONA, Sr. Pérez, a explicar la situació en què ens trobem; va deixar uns dies de marge a fi que ens fem capaços que està malament i si no es tirarà endavant de manera que es compleixi el que marca la llei en aquests casos.

ALMENARA ALTA (Informa, Raül Ripoll)

L'AIGUA DEL POBLE: Després de bastants mesos, l'empresa que es va cuidar del revestiment del canal, va acabar d'arreglar-la la conducció de l'aigua que, com tots sabeu, la tenim interinament i per cert, amb problemes importants.

Van ficar una nova canonada d'aigua, fent-la passar per la vora del pont nou. La conseqüència de fer uns revolts, influeix el motor-bomba que fa pujar l'aigua del canal al dipòsit.

LA FONT...: La font d'Almenara que fa bastants mesos que no rajava, amb la preocupació de la gent del poble, torna a rajar. És una quantitat d'aigua molt petita i amb l'estat en què es troba la font (molt abandonat) no podem afirmar que dintre de poc, pugem beure d'aquella aigua tan bona que abans teníem.

PUIGVERD D'AGRAMUNT (Informa, Joan Avellana Mora)

— Aquest mes s'han donat les amonestacions d'Ester Mitjavila Amigó, de Puigverd d'Agramunt, i Josep M.ª Farran i Puig, d'Ossó de Sió; la cerimònia es celebrarà a l'església parroquial de Puigverd d'Agramunt. Desitgem molta sort als futurs nuvis.

— Cal destacar que s'han comprat tres cotxes, i tots de la casa Renault. Les marques són les següents: Renault quatre, Renault cinc i Renault sis; és cosa estranya que amb tan poc de temps s'hagi comprat tres cotxes.

— Una festa inoblidable pel poble de Puigverd d'Agramunt és l'Ordenació sacerdotal de Joan Ordi i Fernández, que es va celebrar el diumenge dia 25, amb l'assistència de molta gent. També s'ha de destacar que després de la cerimònia, es va fer un aperitiu per a tothom a la sala Recreativa del poble.

El dia 24, Joan Ordi va fer el Comiat de «solter» i va convidar el jovent a un aperitiu al cafè.

— En aquest mes, queda llicenciat Jaume Grau, que feia la mili a Barcelona i que, gràcies a Déu, ha pogut reunir-se amb la seva família una altra vegada.

MOTFALCO D'AGRAMUNT (Informa, Teresa Rovira)

JULIOL. — REUNIO: El dia 27 es va dur a terme una reunió per a parlar de la construcció d'un parc infantil. La reunió va estar molt animada i ja va quedar decidit el lloc on es farà.

TEMPS.: — Aquest mes, que ha estat tan calorós, s'ha refrescat durant els últims dies amb la pluja. Però ara, que torni a fer sol, que l'estiu i les vacances de molta gent encara no s'han acabat.

BELLVER D'OSSO (Informa, Jordi Pedró)

JULIOL

— Ja fa bastants dies, principi de mes, que hem acabat la sega. Els vents de mig juny avançaren aquesta tasca. A part aquests

vents mermaren la collita, així i tot ha estat bastant bona.

— Tot seguit qui més qui menys s'ha dedicat a recollir la palla i a fer el paller. Ara a llaurar.

— Estem revestint el forat de Sió d'on en treiem uns 20.000 litres dia. Ara el revestim i el cobrim perquè tal com estava feia mal efecte i amb molt perill de prendre-hi mal.

— Ordre: «que ningú no posi foc sense permís previ de la Guàrdia Civil», i és que la gent ja es passaven posant foc al rostoll. I és que els primers dies no sabies si córrer, si tocar campanes o si era algú cremant.

— PREPARATIUS: s'atansa l'agost, i ell' ens ha de dur la festa major. El darrer diumenge i dissabte. Així, doncs, el jovent ja fa dies que la preparem.

La volem fer a l'estil del poble: petita, senzilla, humil. Però crec que no serà així perquè a les reunions que tenim quasi diàriament hi ha moltes ganes de treballar, molta il·lusió i sembla ser que serà una gran festa: lluida, alegre, divertida amb moltes amenitats, jocs i balls. Tots podeu ajudar-nos i posar el vostre granet de sorra. US ESPEREM. El BOOM d'aquest any sembla ser que serà la «carrera de polls», no us la perdeu!

LES PALLARGUES (Informa, Teresa Boncompte)

JULIOL. — El passat mes de juliol es va caracteritzar principalment pel tràfec que comportà la preparació de la Festa Major. Va estar, com cada any, un període de treball per part dels joves, els quals dedicaren la majoria del temps en organitzar dita festa. (Assaigs, fabricació de ninots pel ball de rams, tómbola, etc.).

A més de l'ambient actiu i atrafegat, també regnà, de tant en tant, el caire festiu:

A la placeta, es va fer ball alguns dissabtes per a tothom qui volgués assistir-hi, destacant la revetlla de S. Jaume, el dia 24, per la seva llarga durada i la corresponent gresca que la va acompanyar.

El dissabte dia 31, el nostre veí Pere Rovira va contraure matrimoni amb la Teresa Majoral, d'Hostafrancs.

Cal també anomenar la marxa d'en Joan Boncompte, el dilluns dia 12 de juliol, per anar a complir el servei militar.

I, per fi, fer menció de l'augment de pallarguins que va tenir lloc en aquest mes, ja que un bon nombre d'estiuejants van venir a Les Pallargues per residir-hi durant una temporada.

OSSO DE SIO (Informa, Xavier Bernaus)

— Durant aquest mes de juliol s'ha portat a terme dues obres importants: la primera ha consistit en la col·locació d'una tuberia subterrània que conduirà l'aigua des del poble fins al tancat del bestiar. La segona ha estat la construcció d'un pont sobre el riu Sió; les finalitats principals seran el facilitar l'accés dels vehicles a la nova font d'abastament d'aigua, i als horts.

— El dia 27 de juliol la felicitat es va introduir en les famílies Gimbert i Duran, quan la Mercè i el Francesc els van anunciar l'arribada de la primera nena. L'enhorabona.

Electricitat

Jaume Amedes

Instal·lacions i Reparacions
de tota mena

Tel. 39 03 36

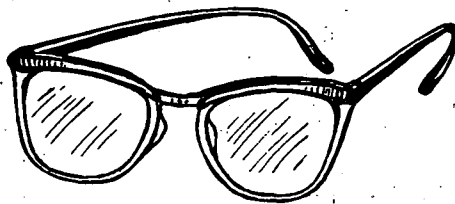
Carrer del Clos

AGRAMUNT

S'ha perdut RELLOTGE marca «Piratron», el dia 30 de juliol

En cas de trobar-lo dirigir-se a
Raval de Puigverd, 18

ES GRATIFICARÀ

OPTICA AGRAMUNT

- * Montures i vidres graduats
- * Gran assortit d'ulleres de sol

A partir del mes de JULIOL inauguració del
GABINET DE LENTS DE CONTACTE

Tenim tot tipus de lentilles:
dures, semitobes i tobos
i accessoris (líquids, estutxos, etc.)

Es faran les proves d'adaptació sense cap
compromís. Demaneu informació.

GABINET D'AUDIOPRÒTESIS

Fem saber a tots els qui hi estiguin interessats,
que de forma gratuïta i sense cap compromís,
farem les proves necessàries (audiogrames)
per a comprovar si tenen alguna alteració
a l'oïda (sordera)

Durant el mes de SETEMBRE tindrem
tècnics especialitzats audioprotesistes

Tenim piles i accessoris per aparells de sords
DEMANEU INFORMACIÓ

Optic Diplomat: JOSEP ESTEVE

Avda. M. Jolonch, 6, 2.^{on}
(Cal Burgos) Tel. 39 02 60
HORES CONVINGUDES

ELS JUEUS MEDIEVALS

I — ELS JUEUS D'AGRAMUNT FINS AL SEGLE XIII

Fins ara sabem molt poc dels jueus d'Agramuna i del seu *call* (carrer jueu); se sap, però, que va tenir molta importància en la vida social, econòmica i cultural de la vila d'Agramunt durant l'Edat Mijana.

Ara fem una primera temptativa de publicar unes breus notes sobre aquesta temàtica, fent un recull de coneixements i dades recollides de variades fonts.

El *call* d'Agramunt tingué una relativa importància entre els calls lleidatans. Pertanyia políticament al Comtat d'Urgell el qual tenia al seu territori i sota la seva sobirania tres calls importants: Balaguer, La Seu d'Urgell i Agramunt, amb una importància i dimensió econòmica molt superior a la seva importància numèrica amb relació a la resta de la població cristiana i musulmana de la vila. El *call* d'Agramunt va ser el ventre de la comunitat o «aljama» dels hebreus de la vila. Tingué una vida especialment rica i plena durant els segles xiv i xv, si bé creiem que ja existia des de molt abans.

Els abundants vestigis arqueològics romans trobats a la comarca del Sió, són indicatius d'un important poblament a la comarca en temps romans i paleocristians i segurament en arribar els àrabs la comarca del Sió ja tenia una personalitat pròpia i uns nuclis de població formats; per això ja veiem Agramunt en el segle xi com a cap i casal de la comarca del Sió, la qual els àrabs anomenaven la «*Siyya*» i que formava part del regne de taifes de Lleida. Probablement a l'Agramunt musulmà del segle xi ja hi residien jueus, si bé no tenim constància documental d'això encara que podem suposar-lo, donat que a Balaguer trobem documentat (a l'any 1090) un jueu barceloní anomenat Jusef Cavalier que era propietari d'algunes finques de Balaguer mateix.

La referència més antiga fins ara coneguda per documents sobre un jueu agramuntí es refereix al metge David Abnadean i és de l'any 1210. El dit jueu era metge del rei Pere II i estava a la Cort Reial.

II — REFERENCIES DOMUMENTALS DEL SEGLE XIII

Està ben documentada la presència de jueus a Agramunt durant els segles XIII, XIV i XV.

Durant el segle XIII, cal fer menció d'un document que es troba a l'*Arxiu de la Corona d'Aragó* a Barcelona, de data 6 d'abril de 1273, en què el rei Don Jaume I el Conqueridor, concedeix als prohoms i a tota la comunitat del municipi d'Agramunt que d'ací en endavant els jueus que hi visquin o hi vagin a viure, no hauran de contribuir a les exaccions i serveis comunals, excepte pel tribut de «*peita*», per la qual cosa els jueus agramuntins ja contribuïen formant part de la «*Collecta*» de Lleida, és a dir, pagaven conjuntament amb l'aljama dels jueus de Lleida i a efectes de recaptació depenien del Call de Lleida.

També en un document de l'any 1273 del mateix Arxiu de la Corona d'Aragó, apareix el nom del jueu d'Agramunt anomenat Cayma Almocail.

III — ELS JUEUS AGRAMUNTINS AL SEGLE XIV

La major part de les referències documentals sobre els jueus d'Agramunt són del segle XIV, cosa que sembla assenyalar el període de vida més ufana i rica del call agramuntí.

Gabriel Secall i Güell esmenta el nom d'onze jueus d'Agramunt que apareixen documentats a arxius de les terres tarragonines entre els jueus de terres lleidatanes esmentats al seu treball «*Aportació Històrica als Jueus Lleidatans, Segles XIII-XV*»: Abraham Ba-

ruch (1335), Isach-Samuel Baruch (1392-1399), Perfet Coffen (1327), Bonjuha Dolcet, pare de la jueva Bonadono (1343), Vidal Duran (1345), Samuel de Faro (1334), David-Samuel de Piera (1399), Maimo Safer o Zafer (1333), Samuel Saporta (1317) i Isach de Tolosa (1360).

A l'Arxiu de la Corona d'Aragó es conserva un document del rei Jaume II, de data 29 de novembre de 1316, pel qual el diu Rei dona el vist i plau a l'Infant Alfons, Comte d'Urgell, per a què en el seu lloc i vila d'Agramunt, pugui tenir fins a un màxim de quaranta focs o llars de jueus, ja comptant les famílies jueves que llavors residien a Agramunt i diu que els jueus reials de Lleida i la seva aljama, podran obligar a aquests jueus caps de casa, a suportar la seva part proporcional d'impostos i taxes, concurrent amb els altres jueus de la Collecta de Lleida.

També podem esmentar el nom d'altres jueus d'Agramunt coneguts mitjançant documents de contractes i escriptures del segle XIV. Són: Samuel Saporta (1333), Astruc Adret (1338), Bonjuha Dolcet (1343), Leo Asbili (1373), Jaffuda Cortal (1378), Bonjuha de Larac (1385), Jusef de Larac (1385), Maimo de Camredon (1385), Vidal de Camredon (1385), Sem-Tov Mardohay (1385), Mardohay Baruch (1385), Baruch Mardohay (1385) i altres més.

Tampoc no hem d'oblidar el metge i Catedràtic de Medicina de l'Estudi General de Lleida, Jacme d'Agramunt, que creiem que era un jueu originari d'Agramunt que es va fer metge entre els hebreus de l'Escola de Medicina Hebrea de Lleida després per a poder ser catedràtic de l'Estudi General de Lleida es va convertir al Cristianisme més o menys exteriorment i va canviar el primitiu nom hebreu que tenia, per un nom cristià adequat al seu origen, com era Jacme d'Agramunt; és a dir, el primer nom, Yakov, el va canviar probablement per l'equivalent cristià Jacme i com a cognom va donar el seu lloc d'origen, com era bastant comú entre els conversos jueus del seu temps. Jacme d'Agramunt escrigué en català un tractat sobre les epidèmies i la pesta, *Regiment de preservació de pestilència*, molt interessant des del punt de vista mèdic i lingüístic.

IV — ELS JUEUS AL SEGLE XV. L'EXPULSIÓ

Per cites documentals coneixem el nom d'alguns jueus del call d'Agramunt al segle XV i entre ells cal mencionar els anomenats Jaffuda de Tolosa (1400), Bonsenyor Astruc (1400), Thora Longua (1410) i especialment el savi jueu Abraham Abudarham que va escriure varies obres i especialment és conegut per la còpia que va fer d'una traducció a l'hebreu de l'*Ètica* d'Aristòtil.

La vida dels jueus d'Agramunt degué ésser precària entre els anys 1410 i 1415 en què la persecució oficial i tota mena de coaccions van donar lloc a conversions de jueus al cristianisme de forma massiva i que minvaren molt la població jueva a Catalunya i Aragó. La població de la jueria d'Agramunt va partir i segurament es va minvar molt en aquesta època, però la jueria i l'aljama hebrea pogueren resistir i així varen perviure fins a l'any 1492 en què tingué lloc l'Edicte d'Expulsió.

Tenim notícia que un grup de jueus que representaven l'aljama i els jueus d'Agramunt, estaven presents l'any 1479 a la vila de Cervera, en els solemnes funerals que l'aljama dels jueus de Cervera dedicà al seu protector el rei Joan II que tant va protegir els jueus catalans. Hi assistiren als dits funerals jueus de Cervera, Tàrrrega, Bellpuig, Agramunt i Santa Coloma de Queralt, els quals desfilaron en processó pel call, tots vestits de negre i amb càntics i cerimònies molt solemnes.

Els jueus d'Agramunt van ser expulsats de la vila el mes de juliol de l'any 1492 en compliment de l'Edicte d'Expulsió dels jueus del Regne d'Aragó, promulgat pel rei Ferran II. Segurament van

I EL CALL D'AGRAMUNT

emprendre l'exili juntament amb els jueus de llocs propers com Tàrrega, Cervera i Santa Coloma de Queralt; però malauradament no en tenim constància documental.

Volem remarcar l'existència, fins l'any 1492, de comunitats de jueus a moltes poblacions lleidatanes i del centre de Catalunya. Entre elles, podem apuntar Lleida, Agramunt, Cervera, Tàrrega, Bellpuig, Santa Coloma de Queralt, Solsona i altres.

Molts jueus d'origen, van evitar l'expulsió i l'exili i es quedaren a la seva població, en convertir-se al cristianisme l'any 1492. Aquests conversos ja existien des de molt abans i els trobem al segle XIV ja en abundància.

V — ARQUEOLOGIA HEBREA D'AGRAMUNT

Fa ja bastants anys, el metge d'Agramunt, Doctor Josep Ball i Casades, que tant va descobrir de l'arqueologia de la comarca d'Agramunt, fou el descobridor d'una inscripció funerària escrita amb caràcters hebreus i que formava part d'una espona de pedres junt a un camí rural, prop de la carretera de Tàrrega i no lluny del nucli urbà antic d'Agramunt. La inscripció hebrea estava sobre la tapa o coberta de pedra d'un sarcòfag funeràri de pedra, que devia formar part de la «makbara» o cementiri hebreu

d'Agramunt, que devia estar situat fora de muralles i prop del dit lloc, al sud del recinte urbà d'Agramunt. Es una dedicatòria funerària en hebreu i en caràcters hebreus, que porta el nom de la difunta *Astruga*, esposa d'un desconegut *Rabbi Abraham* i amb caràcters epigràfics probablement del segle XIV. Aquest desconegut *Rabbi Abraham* podia ésser el *Rabbi* de la sinagoga de l'Aljama d'Agramunt, que devia estar situada dintre del recinte del call o barri hebreu de la vila i en lloc encara no situat documentalment. Aquesta inscripció ha estat publicada i degudament estudiada si bé, dissortadament, ara ha desaparegut d'allà no es trobava i no sabem en quin lloc i en quines condicions es conserva.

Tenim referències de la troballa a Agramunt, de forma accidental, de documents medievals, probablement contractes o lletres, escrits en caràcters hebreus i que després de trobats van ésser venuts pel seu posseïdor a persones forasteres i que no hem pogut localitzar, de forma que no ha estat possible estudiar els dits documents dels jueus d'Agramunt.

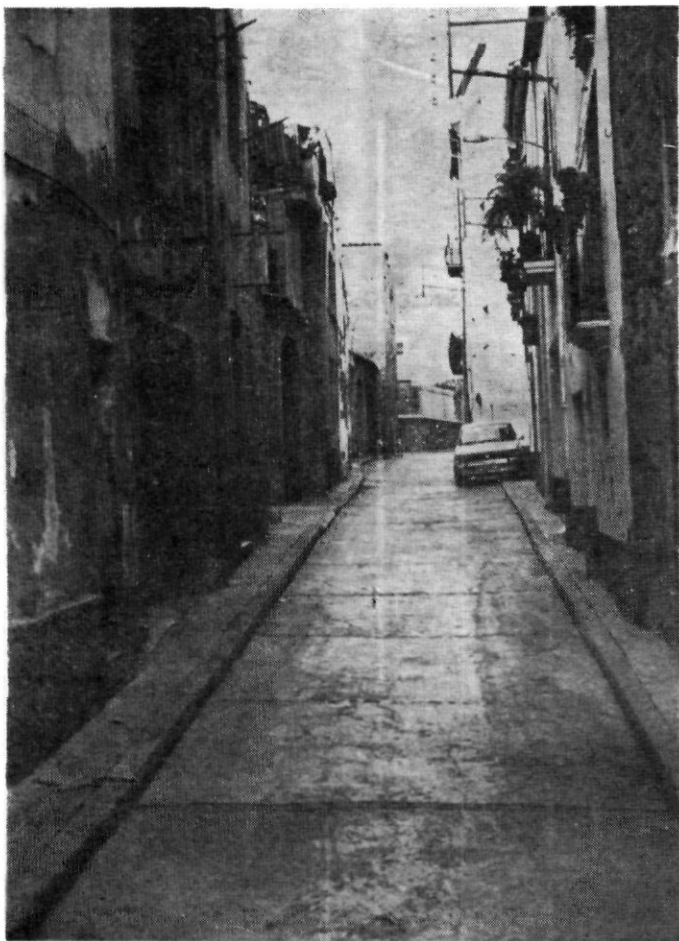
Dintre del recinte medieval d'Agramunt, en una casa del carrer de l'Aspi que fa cantonada, hi aparegueren uns arcs apuntants, probablement del segle XV, que podien formar part d'un edifici important del barri jueu d'Agramunt, i pensem en la possibilitat de què allí hi hagués la sinagoga de l'Aljama hebrea d'Agramunt, si bé no en tenim cap prova d'això.

VI — SITUACIO DEL BARRI DELS JUEUS D'AGRAMUNT

Fins avui no coneixem cap dada documental que permeti situar a l'actual topografia urbana d'Agramunt, la situació del barri jueu o call de la dita vila.

Estudiant la disposició general topogràfica del recinte medieval urbà d'Agramunt, els camins, la situació del probable fossar dels jueus prop de la carretera de Tàrrega i altres dades, suposem que la jueria o call dels jueus acupava una part del recinte urbà, tocant a la muralla exterior del segle XIV-XV i després de veure els carrers del recinte urbà antic, hem suposat que el call tenia com a eix principal l'actual carrer de l'Aspi i algun altre carreró perpendicular que concorre al dit carrer, ocupant un sector de cases amb un màxim d'unes cinquanta famílies. El carrer de l'Aspi devia ésser la via central i principal del call, i el barri jueu no deuria comprendre solament el carrer de l'Aspi, sinó també altres petits carrerons que creuaven el carrer principal. Recomanem la visita als vestigis actuals de la jueria agramuntina, ja que malgrat totes les construccions modernes, aquest call conserva bastant del seu primitiu tipisme i ambientació. L'existència de la sinagoga queda demostrada per la inscripció hebrea dedicada a *Astruga*, dona del *Rabbi Abraham*; ja que aquest devia ésser el *rabbi* o *doctor* de la Llei hebrea, que tenia al seu càrrec la dita sinagoga. Lògicament, si a Agramunt habitava un *Rabbi*, hi devia haver una sinagoga.

El barri jueu o *cal* d'Agramunt, segons costum de l'època a Catalunya, devia estar protegit per una muralla que el voltava i l'aïllava de la resta de la vila. Tot el barri jueu formava un conjunt compacte, i segurament tots els jueus de la vila dormien dintre del recinte del call on estaven més segurs. Aquesta sensació d'inseguretat dels jueus degué tenir punts crítics als anys 1348 i 1391, en què tingueren lloc als calls catalans avalots antisemites. Al 1348 hi hagué una gran matança de jueus a Tàrrega i a Cervera, i això degué afectar més o menys als jueus d'Agramunt. Al 1391 una matança de 89 jueus tingué lloc a Lleida, fet que repercutí segurament als jueus d'Agramunt, que si bé no sofriren violències, segurament es refugiaren al castell per a protegir-se, tal i com van fer els jueus de Balaguer des d'agost fins a octubre de 1391.

El carrer de l'Aspi, del qual es fa esment en aquest article.

**Cooperativa
Agropecuària
de Guissona**

**Tel. 550000 (14 línies)
G U I S S O N A**

Pinsos Compostos

**Escorxador general
Frigorífic**

**Medicaments i
Assistència Tècnica**

**Material per a la
Ramaderia**

Secció Agrària

ROS ROCA S.A.

**ELS ESPECIALISTES EN EQUIPS
PER A SERVEIS MUNICIPALS,
AGRÍCOLES I INDUSTRIALS**

Ferreteria

MOLINET

Ronda dels Comtes d'Urgell AGRAMUNT

Xocolata

Jolonch

AGRAMUNT

Sastreria

UNIVERS

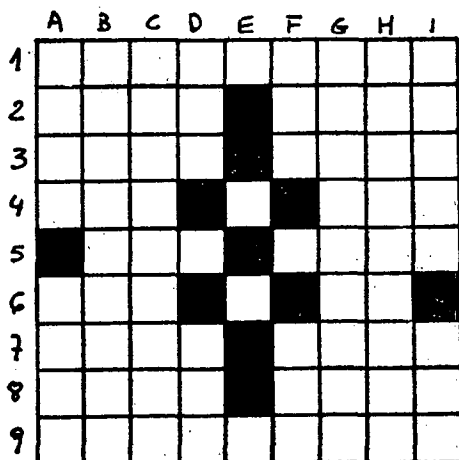
Avda. Carlemany, 81

**LES ESCALDES
PRINCIPAT D'ANDORRA**

amenitats

ENCREUATS

HORIZONTALS

- Condició de noble.
- Lloc de moltes eres. Sac gros d'uns quatre o més pams d'ample.
- Cicló, en els mars de la Xina. A l'inrevés, tou i de poca consistència.
- Entre els turcs, el qui exerceix un

comandament. Cinc-cents. Estimi.

- Violenta irritació. A l'inrevés, nom de dona.
- Onada. Cent. Vocals.
- Esser fantàstic que es representa sota la figura d'una dona. Difficil de pujar, abrupte.
- Espais aplanats on es baten les messes. A l'inrevés, cadascuna de les barres de ferro o acer amb què es formen les vies d'un ferrocarril.
- Treballarà amb el cisell.

F. — Forma prefixada del mot grec «isos». Vocal. Bulb utilitzat com a condiment.

G: — Qualitat de tafaaner.

H. — Donar comiat.

I. — Mena de rom. Nom d'un planeta.

VERTICALS

- Exempta de taca. Extrema dificultat de respirar.
- D'on s'origina quelcom, oriünd.
- Bafs intensos, forts.
- A l'inrevés, líquid untuós que s'extreu de l'oliva. Vocal. Mamífer solípede, més petit que el cavall.
- Cinquanta. Cinc-cents. Cent. Cinquanta.

SOLUCIONS

VERTICALS

1. Nobilitat; 2. Erat. Saca; 3. Tró. orof.; 4. Aga. D. Ami; 5. Ira. ania; 6. Ona. C. Ea; 7. Fada. Ardu; 8. Eres. Har; 9. Cisellara.

A. Neta. Ofec; B. Orignari; C. Batara-des; C. HO. A. Ase; E. L. D. C. L.; F. Iso. A. Ali; G. Tafaaneria; H. Acomadant; I. Tafa. Ura.

HORIZONTALS

ELS REFRANYS DEL MES

AGOST. — Agost i veremà, cada dia no es fa.

A l'agost, la dalla no té repòs.

Per la Mare de Déu d'agost, a les set ja és fosc.

SUPERSTICIONS I PREOCUPACIONS DEL POBLE

Mirall trencat, plors aviat.

Vessar vi, bon destí. Abocar sal, mal senyal.

El porró damunt la taula, sempre apunta a qui s'ha de morir primer.

TALLER

Jordi Padullés

FUSTERIA METAL·LICA

Instal·lacions per a Granges

Reparació de tota classe de Maquinària
Agrícola i Industrial

Ronda dels Comtes d'Urgell **AGRAMUNT**

JOIERIA - RELLOTGERIA
Articles de Caça i Esport

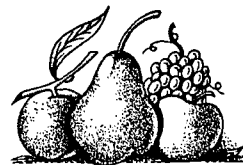
Esteve Llagunes

ELECTRODOMESTICS

Representant de les Màquines de Cosir

ALFA i REFREI

Carrer Sió, 21 **AGRAMUNT** Tel. 39 02 61

Fruites Serra

**JOGUINES
OBJECTES
REGALS**

l'Ultima Novetat

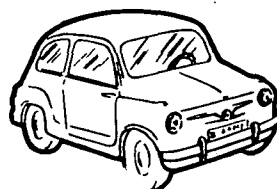
Sant Joan, 22 — Tel. 39 06 57

FUNERARIA

J. IORNÉ

Exclusiva de tots els serveis de **OCASO, S. A.**

Avda. Catalunya **AGRAMUNT** Tel. 39 08 62
(Edifici La Torre II)

Planxisteria

Carrer del Firal
Tel. 39 06 69
AGRAMUNT

SANS

TALLERS

Joan Jové i Solé

Especialitzats amb Soldadura, Sensfins,
Treballs de Torn, Serralleria en general

Portes basculants i tota classe de treballs en
Fusteria d'Alumini

Tel. 390601 Pressupostossense compromís

Carrer del Clos, s/n. **AGRAMUNT**

INDUSTRIAS PADULLES/SORRIBES S.A.

SITGES peremmagatzemar pinsos, farines, ciments
i cereals VIS-SENSFINS transportadors i
elevadors de diferents mides i potències

Poligon, s/n. Tels 39 06 06—39 06 25 **AGRAMUNT**

FUTBOL

Novament el futbol d'Agramunt ha entrat en la fase preparatòria de la propera temporada 1982-83.

Aquest diumenge 1er d'agost i al local del Cinema Avinguda, Sala B, va tenir lloc, amb molta concurrència, la reunió plenària dels afeccionats i Socs del C.F. Agramunt. La Junta Directiva, sota la presidència del Sr. Martí, ens presentà els comptes de la passada temporada amb un dèficit d'1.750.000 pessetes. Malgrat la situació difícil que representa aquest dèficit, la Junta Directiva, amb coratge i decisió, emprèn la lluita de cara la propera temporada, amb esperit d'economia i disposats a paliar-lo presentant una plantilla de jugadors ajustada a les necessitats de l'equip i despenjant-se en l'esperit de donar oportunitats al jovent de la nostra pedrera que tants èxits obtenen per tot arreu.

La relació dels components de la mateixa la donarem a l'explicar la presentació dels equips.

Els socis feren varies propostes constructives, de cara l'economia del Club, i la reunió social es desenrollà satisfactoriament i amb el desig unànime de què aquest any l'Agramunt pugui fer una campanya honorable i eficaç que satisfaci els anhels de tots els afeccionats i enliri la tradició esportiva de la Vila d'Agramunt.

Aquesta setmana al Camp Municipal d'Esports, amb la presència de tota la Junta Directiva i el President Sr. Martí, s'ha presentat la plantilla dels tres equips del nostre Club.

Entrenador, Sr. Gerard Gatell, de categoria Nacional.

1er Equip de 1.ª Regional amb 15 titulars que detallem:

Porters: Samarra, Artacho (procedent del Juneda).

Defenses: Garra, Aguilar, López, Bosch.

Mitjos: Guitart, Pini, Murillo, Perostes, Vilaseca.

Davanters: Escolà, Soldevila, Gomà, Pilats (procedent del Bellcairenc).

2^{on} Equip Juvenil:

Porters: Palomino, París.

Defenses: Panadés, Puig, Penella D., Penella S., Penella M., Figuera G., Figuera S.

Mitjos: Capitán, Esteve, Palacios, Carreras, Bertran, Hernández, De la Vega, Sala, Gil, Escolà.

Davanters: Maxi Sáez, Silvestre, Morenate, Guixé, Ramiro, Rey.

Entrenador: encara no contractat.

3er Equip de tercera regional:

Porter: J. Figuera.

Defenses: Farré, Pedró, Figuera, Porta, Barbero, Ortiz, Secanell, Fitó, Serra, Invernón.

Mitjos: Pedrós, Esteve, Martí, Figuera.

Davanters: Ramos, Marcos, Villuendnas, Martínez, Torres, Figuera.

Aquest equip que actuarà amb els colors i nom de l'Agramunt, té la particularitat que és, econòmicament, totalment independent del Club i ha estat organitzat per un grup d'aficionats amb la única i exclusiva finalitat de fomentar la pedrera de la nostra Vila i d'assolir una continuïtat d'oportunitats pels joves jugadors que en complir els 18 anys deixen d'ésser juvenils i puguin seguir practicant l'esport del futbol.

Com es pot veure l'activitat futbolística serà enguany molt intensa, cada diumenge tindrem futbol, molts dies matí i tarda, i els afeccionats tindran l'oportunitat de veure l'actuació dels jugadors de la pedrera.

La primera jornada del campionat de 1.ª regional començarà el 12 de setembre amb els partits:

Agramunt — Gardeny

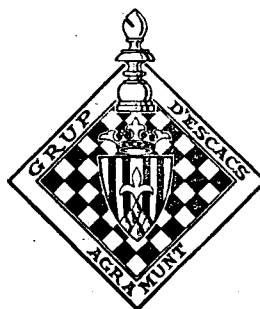
Tàrrrega — Artesa de Segre

La presentació dels equips a l'afició va ser molt emotiva i seguida amb molt d'interès pels nombrosos afeccionats que assistiren a l'acte inicial.

L'entrenador Sr. Gatell efectuà una sessió d'entrenament als equips de 1.ª i 3.ª Regional que resultà molt espectacular i fou molt aplaudida pels espectadors que van seguir aquesta sessió fins a l'últim moment. El temps col·laborà a la brillantor de l'acte inaugural amb una temperatura agradable i estiuenca.

Esperem, doncs, que l'èxit ens acompanyi aquesta temporada i els nostres colors tornin a triomfar llargament en totes les categories.

JAUME BRILS

ESCACS

S'ha celebrat a Lleida el certamen juvenil nacional d'escacs on hi han participat 66 jugadors i del que n'ha sortit guanyador invicte el barcelonès Gil, amb nou punts sobre deu dels possibles.

Quant a l'agramuntí Borges, que junt amb l'Argeric (Torà) representaven les comarques de Ponent, crec que va tenir una actuació regular, assolint quatre punts que hauria pogut augmentar en les sis partides que empatà, si no hagués estat tan conservador.

L'organització anà a càrrec de la Federació Lleidatana d'Escacs que, junt amb el bon comportament de tots els jugadors, ha fet que el campionat brillés a gran altura tant en l'aspecte social com en l'esportiu.

PAULÍ RIBERA

Auto - Escola

Martí

Urbanització
Verge del Socors
Telèfon 39 01 61

CONCURSOS I COMUNICATS

PREMI «TERRES DE PONENT»

Amb el desig d'estimular els estudis d'investigació socio-històrica sobre les Terres de Ponent en conjunt i les seves gentes, al llarg dels segles, l'Associació Cultural-recreativa «Esbart d'amics» de Bellcaire d'Urgell convoca el II PREMI «Terres de Ponent», de monografia socio-històrica d'acord amb les següents bases: 1.ª El premi s'ofereix al millor treball d'investigació socio-històrica sobre qualsevol indret de les Terres de Ponent; 2.ª L'import del premi és de 200.000 pessetes; 3.ª Els treballs hauran d'ésser inèdits i amb una extensió mínima de 150 holandeses; 4.ª Els originals hauran d'ésser lliurats anònimament; 6.ª Els treballs seran tramesos a A.C.R. «Esbart d'Amics», c/. Catalunya, 2, baixos, BELLCAIRE d'Urgell, abans del 28 de febrer de 1983 (1).

Iª MOSTRA INFANTIL I JUVENIL DE FOTOGRAFIA

L'Institut Català de Serveis de la Joventut de la Generalitat de Catalunya, amb assessorament de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, convoca la 1.ª Mostra Infantil i Juvenil de Fotografia a Catalunya, sota el tema de RECULL DE LES VOSTRES VACANCES. Bases: 1.ª Hi poden prendre part els nois i noies de 7 a 21 anys, residents a Catalunya; 2.ª Categories: A fins a 11 anys, B fins a 15 anys, i C fins a 21 anys; 3.ª El tema ha d'ésser un reportatge sobre activitats que es realitzen durant les vacances; 4.ª Modalitats en paper blanc i negre, color i transparència color; 5.ª En cada modalitat només es podrà presentar una sola col·lecció, amb un mínim de 5 i un màxim de 10 fotografies sobre el mateix tema; 6.ª Mides: mínim 13 x 18 i màxim 20 x 25; Les obres s'hauran de presentar als corresponents Serveis Territorials de Joventut (Barcelona, Tarragona, Lleida o Girona) de l'1 al 15 d'octubre. (1)

IIª Concurs FOTOGRAFIC «VILA D'ARBECA»

El grup «Tots hi som» d'Arbeca ha convocat el II concurs fotogràfic «Vila d'Arbeca» sota les següents bases: 1.ª El concurs està obert a tots els afeccionats; 2.ª Hi ha dos temes: lliure i Vila d'Arbeca; 3.ª Es poden presentar 2 fotografies com a màxim en cada tema; 4.ª mides: 18 x 24; Premis: 3 premis pel blanc i negre i 3 accèssits i 3 premis pel color; 5.ª Cal adreçar-se a l'oficina de Correus d'Arbeca; El termini d'admissió finalitza l'1 de setembre. (1)

VIª PREMI D'ASSAIG «XARXA»

Xarxa Cultural convoca el VIª premi d'assaig de recerca «Xarxa». Les bases són: Les obres han de ser inèdites, escrites en català i presentades per triplicat abans del 30/10/82 a Xarxa Cultural, palau Nornau, Ample, 35, Barcelona-2; els treballs han de tenir una extensió de 150 a 250 holandeses; el tema és lliure; l'import del premi és de 250.000 pessetes. (1)

NACIONALISTES D'ESQUERRA

L'Assemblea Local de Tàrrrega de Nacionalistes d'Esquerra ens ha tramès un comunicat en què ens anuncia la constitució de l'Assemblea Comarcal de l'Urgell i de l'Assemblea Local de Tàrrrega. A més ens explica que «Nacionalistes d'Esquerra» no és cap partit, sinó un ampli moviment cultural, social i polític que intenta d'aplegar sota el signe de l'alliberament nacional i social, la gent de la resistència cultural. (1)

(1) Dels comunicats i concursos, «Sió» en dona tan sols un extracte. Si desitgeu ampliar la informació, dirigiu-vos a qualsevol membre de la redacció que us la facilitarà.

LA CORAL D'AVUI informa:

*Que el curs de la Coral Infantil «Bon Cant»
començarà pel grup gran el dia*

17 de Setembre

i pel grup petit el

20 de Setembre

*També es recorda que l'edat mínima per cantar
a la Coral Infantil és de 5 anys complerts fins el
dia 30-12-82.*

Inscripcions fins el 30-9-82.

L. COMENGE

PINTOR - DECORADOR

EMPAPERATS - MOQUETES - CORTINATGES

Avda. J. Mestres, 7 - 2.ª

AGRAMUNT

Telèfon 39 07 18

El Ton de Dolçmunt

per Josep Fàtch

En Joan s'assegué a la cadira de la seva cambra i donà el llum de la làmpara que estava en una tauleta. Dels seus ulls rajaven llàgrimes a la seva galtà no pas perquè estés trist, no; en Joan plorava d'alegria. Apartar el primer volum de l'Ullisses d'en Joyce que tenia sobre la tauleta per agafar una llibreta de tapes vermelles que hi havia al costat. Agafà un bolígraf i escrigué a la primera pàgina que trobà en blanc: «Són dos quarts de tres de la matinada del dissabte, del 16 d'octubre de 1976. Estic content, molt content. S'ha constituït l'Assemblea Democràtica Local. Es un tast de democràcia i llibertat. Em sento més valent i molt satisfet, no solament per a mi, sinó per tots els qui l'hem constituïda i pel meu poble».

En Joan no tenia son i s'entretingué llegint escrits solts que hi havia en aquella llibreta vella que ell mateix havia escrit i que gairebé havia oblidat. Eren pensaments curts com aquest: *A mi ja em pot dir hom: «d'aquell no te'n fuis»; ja que, si no em diu els motius, de qui desconfiaré era d'ell.* El següent pensament deia: *Sóc revolucionari; m'agrada la guerra quan la lluita és contra la ignorància, però ha de ser guerra feta amb dialèctica, sense armes, convenient.* El següent pensament deia: *No podem dormir tranquils, mentre hi hagi qui no sàpiguí llegir i escriure la seva llengua. Ni pot fer-nos el menjar profit, si hi ha una sola boca per alimentar.* I continuava el següent: *Tens por de ser massa bo? Tu no tens por de ser massa bo, sinó que et diguin ruc. Costa molt de ser bo. I tu tens por de ser-ho massa?*

En Joan va engegar el seu tocadiscos després d'haver deixat de llegir els seus pensaments; escris amb mala lletra en aquella llibreta vella i d'haver vist que el disc que havia posat era, «Jocs d'artifici» l'Igor Stravinsky...

No vull seguir llegint. Jo, en Ton de Dolçmunt, no vull perdre més el temps. Què et proposes que digui a través d'aquest Joan? No s'ha de forçar massa el sofer lector; cal donar-li les coses mastegades com en els contes de fades; no es pot imitar l'estil de Joyce així per les bones i ser entès. Si vols fumbret d'alguns intel·lectuals d'avui perquè tu penses en qui et pugui jutjar demà, no donis tomb a les coses i porta a la pràctica allò de què tant presumeixes, la sinceritat. Al lector no li interessa el que en Joan explica quan dona la notícia de la constitució d'una Assemblea Democràtica Local, allà pels anys 1976 en no sabem quin poble. Deixa-ho estar, home, no em vulguis fer explicar allò de què el ser més qualificat del poble s'acolloní... I no em preguntis per què, ja que només cal contestar-te que fou una actitud molt humana i assenyada. I, per Déu, deixa el passat! El passat, passat està. D'això prou! Que la història d'avui l'han d'estudiar i jutjar-la la gent de demà. Va, fes-me dir per acabar alguna pedanteria com sempre, avui que: Bob Rafelson director de la pel·lícula «*El carter sempre truca dues vegades*» d'en James Cain digué que, Albert Camus en llegir-la li va inspirar la seva novel·la «*L'estrany*». De mi no te'n fotràs; tu m'has fet, tu em patiràs, ja saps que sóc el Ton de Dolçmunt, el teu fill mal fet.

Rellotgeria i Armeria

Josep Pla

anuncia als seus clients i amics
el trasllat del seu establiment
a la

Plaça de l'Olm, 1

Tel. 39 03 06

MOVIMENT DEMOGRAFIC

MES DE JULIOL

NAIXEMENTS

Joan-Marc Ginés i Anton dia 1
Josep Mª Cases i Zurita dia 8
Sandra Fernandez i Pleguezuelos dia 10

MATRIMONIS

Ramon Capitán Gallardo, amb
Mª José Vazquez Esteban dia 17
Gerard Orobitg Bernaus, amb
Montserrat Pérez Avila dia 24
Anton Mª Morros Puigneró amb
Pilar Bovet Penella dia 24

DEFUNCIONS

Maria González i Carreño dia 4

PLUJA CAIGUDA DURANT EL MES DE JULIOL

Dia	19	1	litres/m.
	29	33.5	
	30	0.6	

Total 35.1 litres/m.

L'observador: Deudà Pint

AGRO-SIÓ, S. A.

Al servei de la pagesia
d'Agramunt i comarca

Cereals, Adobs, Llavors,
Herbicides, Insecticides
i Pinsos

Ctra. d'Artesa Tel. 39 06 62
AGRAMUNT

Trofeus i premis:

Per Sant Isidre	5.000 pessetes
Per Sant Cristòfor	5.000 »
C.F. Agramunt (F.M.)	5.000 »
C.T.A. (Tennis F.M.)	5.000 »
Societat Caçadors (F.M.)	5.000 »

Altres ajuts (especials):

Jubilats	20.000 pessetes
C.F. Agramunt (ob. camp d'Es.) ...	100.000 »
Edició del fulltò de: «Carrers d'Agramunt»	60.000 »

FESTA MAJOR

D'aquí a poques jornades celebrarem la Festa Major última de les organitzades per l'actual Consistori i com les anteriors, l'Ajuntament per mitjà d'aquesta secció de SIÓ, que informa mes rera mes de les seves coses, que són les de tots, vol desitjar a tots els agramuntins una MOLT BONA FESTA MAJOR.

LLICENCIES D'OBRES

A Pasqual Castellà, arrebossar la façana de la casa situada a l'avinguda Jaume Mestres.

A Vicenç Martínez i Blanc, per pintar la façana de la seva casa, a la Pl. Pare Gras, núm. 5.

A Concepció Farré i Pinó, per pintar la façana de la seva casa situada a la plaça de la Dula, núm. 20.

A Wifred Díaz i Miralles, per pintar la façana de la casa situada al carrer Castell, núm. 43.

A Joaquim Barrios i Curt, per pintar els laterals de la porta de la barberia, situada al carrer Estudis Nonus, núm. 2.

A Jaume Sanchis i Mas, per pintar els coberts de la casa del Sr. Joan Pampalona, situada al carrer Sió, núm. 14.

A Josep Solà i Garcia, per realitzar obres interiors a la seva casa del carrer Castell, núm. 23.

A Josep Esteve i Roset, per realitzar millores al local propietat del Sr. Angel Mas, al carrer Angel Guimerà.

A Josep Porta i Vall, per realitzar obres consistents en arreglar la cuina de la casa situada a l'avinguda d'Agustí Ros, núm. 24.

A Ferran Ros i Pijuan, per a què pugui arreglar la teulada del seu magatzem situat al Raval Sant Francesc s/n.

A Montserrat Ribera i Valls, per a què pugui canviar les bigues de la teulada i la porta lateral del corral, situat a la Ronda dels Comtes d'Urgell.

A Jaume Samarra i Bernaus, per realitzar obres a les golfes de

la seva casa, situada al carrer Sió, núm. 2.

A Maria Santesmases, per repassar l'arrebossat de la tanca del jardí de la casa de la seva propietat, situada a la plaça del Pou.

A Ramon Bosch i Claret, per a què pugui substituir 9 m. de canalera de casa seva i desmuntar un cobert de plaques d'uralita, tot situat a la Ctra. de Balaguer s/n.

A Ramon Roca i Sala, per col·locar canaleres a la part edificada de la seva fàbrica de farines situada al carrer Comtes d'Urgell, amb la corresponent connexió a la xarxa de clavegueres.

A Montserrat Sans i Faixa, per a què pugui edificar una planta sotacoberta a la casa de la seva propietat de la plaça Hospital, núm. 3.

A Josep Pla i Farré, per a què pugui realitzar les obres de rectificació d'un magatzem, a la plaça de l'Om.

A Francesc Pijuan i Solé, per ampliació de la casa de la seva propietat, situada al carrer Verge dels Socors s/n.

CONNEXIONS D'AIGUA

A Rossend Badia i Angústies Morenate, pel pis de la seva propietat, situat a la Ctra. de Cervera s/n.

A Francesc Solé i Gilabert, pel pis de la seva propietat, situat a l'avinguda Jaume Mestres s/n.

A Carles Penella i Tarragona, pel corral de la seva propietat, situat al carrer de les Eres.

LLICENCIES DE GUALS

A Angel Triginer i Fernández, per col·locació d'una placa de gual permanent, a la casa situada a l'avinguda d'Agustí Ros., núm. 16.

Al president de la Comunitat de Veïns (c. Verge dels Socors), per col·locació d'una placa de gual permanent, a la casa situada al c. Verge dels Socors s/n.

NINXOLS CEMENTIRI

Accedir a la petició de l'adquisició de nínxol, per herència, al Sr. Josep Huguet i Herbera.

Accedir a la petició de compra del nínxol núm. 31 de la galeria de Sant Jordi, a la Sra. Teresa Teixidó i Novell.

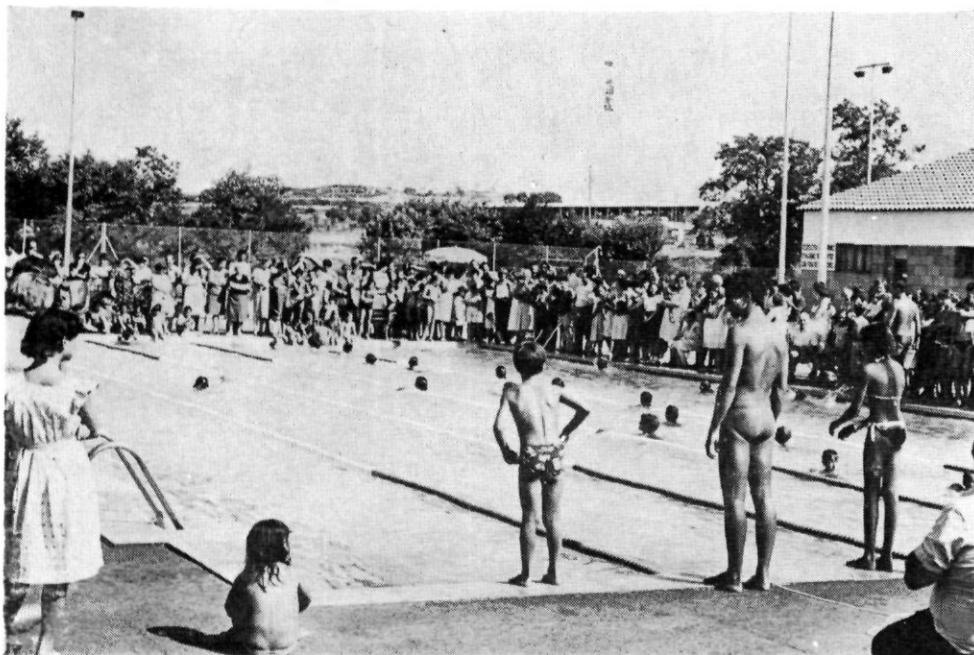
LLICENCIES AUTO-TURISMES

A Agustí Gili i Cases, per canvi de vehicle destinat a servei de taxi.

ALTRES LLICENCIES

Al Circ RUDY-BROS, per actuar en aquesta Vila el dia 13 de setembre.

A la Societat Cultural i Recreativa, Casal Agramuntí, per utilitzar la plaça del Mercadal, per audició de sardanes i ball, els dies festius, fins al 5 de setembre.

La foto ens mostra el nombrós públic que presncià els actes de fi de curs dels curssets de natació a les Piscines Municipals.

LES RAONS DE L'ESCRIPTOR - III

per Guillem Viladot

Al costat de les raons que es van explicar en el número anterior, n'hi ha d'altres. Les unes són les que es refereixen al meu poble. Les altres, les que es relacionen amb allò que constitueix la base profunda de tot escriptor: la llengua.

Viure a Agramunt és viure en un medi i en un entorn molt específics. Quan Agramunt ha estat assumit al llarg dels segles, genera la necessitat de proclamar-lo i de magnificar-lo.

El paisatge d'Agramunt, les places d'Agramunt, els carrers d'Agramunt, el tarannà d'Agramunt, la llum del cel d'Agramunt, els silencis d'Agramunt, la gent i el vent d'Agramunt són els elements que, quan s'han interioritzat pregonament, fruiten amb joia dins nostre i generen la necessitat de compartir-ne el gaudi.

Així, doncs, no és gratuït que Agramunt hagi estat mitificat, o sublimat amb el nom de Riella. Riella és l'Agramunt idealitzat i patit, és el poble proper i remot, és la collectivitat viva que serva la meva història. Viure a Riella, viure a Agramunt, viure en un poble és avui un privilegi.

Aquestes són les raons de poble. A la seva vora hi ha les raons de llengua. Poble i llengua van trenats íntimament, i formen un escenari. I damunt seu s'aferma l'estructura personal més remota.

Les coses existeixen quan tenen nom, i a través de la paraula s'incorporen al patrimoni que constitueix la nostra identitat. Per això les llengües són perseguides, o són imposades, quan s'exerceix una vocació imperialista.

El gran psicoanalista francès, Jacques Lacan, diu que darrera d'allò que diu una paraula hi ha establert allò que vol dir. La paraula té una funció creadora, perquè és la paraula la

que fa que les coses vagin lligades amb els conceptes. El mateix Lacan diu que en el moment que el desig s'humanitza, és també el moment que el nen neix al llenguatge. I afegeix que la paraula és justament la massa ideacional del jo. Què vol dir això? Això vol dir que dins el món del silenci que és la persona, la paraula és l'esclat de les idees del jo; és l'esclat del pensament. Quan la naturalesa es transforma en cultura, diuen els antropòlegs, sorgeix la paraula, és a dir, l'home comença a pensar, a tenir idees.

Doncs bé, quan algú persegueix la parla d'un poble, el que de fet persegueix és el seu pensament, el seu dret a tenir idees. Quan es persegueix la parla d'un poble es persegueix el dret que cada poble té a bastir el seu propi món d'idees i, el que és més greu, el seu propi nom d'amor. Es monstruós d'haver-ho de recordar, però a Catalunya, tot sovint, se li ha negat aquest dret. Per això s'ha fet callar el seu poble, els seus poetes, els seus escriptors. I s'ha imposat la mudesa.

Som molts els qui hem patit aquesta mudesa. Jo l'he patida perquè defensar la meva llengua era, és clar, negar el dictador. I era aquesta mudesa el que exacerbava la necessitat d'escriure, que era tant com reivindicar els drets a ser un ciutadà lliure.

Tots, i cada un de nosaltres, hem de fer activa aquesta reivindicació, perquè Catalunya encara no és del tot lluny dels qui la volen sarrar i fer-ne, un cop més, un poble mut.

Possiblement existeixen d'altres raons que ajudin a justificar la feina de l'escriptor. A mi em sembla, però, que, amb el que ha quedat dit avui i en ocasions anteriors, s'han establert les que constitueixen el canemàs fonamental.